

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

Θηλυκά ουσιαστικά λόγιας κλίσης σε -η και -ος

- ❖ Υπάρχουν ορισμένα **Θηλυκά ουσιαστικά** που λήγουν σε **-η** και ακολουθούν **λόγια κλίση** (τον αρχαίο, δηλαδή, τρόπο κλίσης, γι αυτό ονομάζονται και **αρχαιοκλιτα**). Αυτά είναι είτε **παροξύτονα** (τονίζονται στην παραλήγουσα) είτε **προπαροξύτονα** (τονίζονται στην προπαραλήγουσα) και κλίνονται ως εξής:

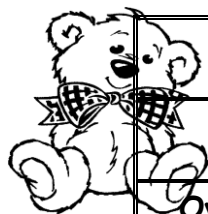
		Παροξύτονα	Προπαροξύτονα
Ενικός Αριθμός			
Ονομαστική	η	λέξη	δύναμη
Γενική	της	λέξης / λέξεως	δύναμης / δυνάμεως
Αιτιατική	τη(ν)	λέξη	δύναμη
Κλητική	-	λέξη	δύναμη
Πληθυντικός Αριθμός			
Ονομαστική	οι	λέξεις	δυνάμεις
Γενική	των	λέξεων	δυνάμεων
Αιτιατική	τις	λέξεις	δυνάμεις
Κλητική	-	λέξεις	δυνάμεις

Παρατηρήσεις:

1. Σχηματίζουν τη γενική ενικού σε **-ης** και **-έως**.
2. Τα προπαροξύτονα θηλυκά ουσιαστικά στον πληθυντικό αριθμό κατεβάζουν τον τόνο τους στην παραλήγουσα, εκτός από τη γενική που τονίζεται στην προπαραλήγουσα. Π.χ. η ένωση, οι ενώσεις, των ενώσεων, τις ενώσεις, ενώσεις. Επίσης,

κατεβάζουν τον τόνο τους στην παραλήγουσα και στη γενική ενικού, όταν αυτή σχηματίζεται σε **-εως**. Π.χ. η ένωση, της ενώσεως.

- ❖ Λόγια κλίση ακολουθούν και αρκετά θηλυκά ουσιαστικά που λήγουν σε **-ος**. Αυτά είναι **οξύτονα** (τονίζονται στη λήγουσα), **παροξύτονα** ή **προπαροξύτονα** και κλίνονται ως εξής:

		Οξύτονα	Παροξύτονα	Προπαροξύ-τονα
Ενικός Αριθμός				
Ονομαστική	η	οδός	λεωφόρος	είσοδος
Γενική	της	οδού	λεωφόρου	εισόδου
Αιτιατική	τη(ν)	οδό	λεωφόρο	είσοδο
Κλητική	-	(οδό)	(λεωφόρο)	(είσοδο)
Πληθυντικός Αριθμός				
Ονομαστική	οι	οδοί	λεωφόροι	είσοδοι
Γενική	των	οδών	λεωφόρων	εισόδων
Αιτιατική	τις	οδούς	λεωφόρους	εισόδους
Κλητική	-	(οδοί)	(λεωφόροι)	(είσοδοι)

Παρατηρήσεις:

- Τα **οξύτονα** και **παροξύτονα** θηλυκά ουσιαστικά σε **-ος** τονίζονται σε όλες τις πτώσεις όπου και στην ονομαστική ενικού. Π.χ. η κιβωτός, της κιβωτού, κ.τ.λ. .
- Τα **προπαροξύτονα** θηλυκά στη γενική του ενικού και του πληθυντικού και στην αιτιατική του πληθυντικού κατεβάζουν τον τόνο στην παραλήγουσα. Π.χ. η διάμετρος, της διαμέτρου, των διαμέτρων, τις διαμέτρους.

Ασκήσεις:

1) Γράφω τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού (ενικό ή πληθυντικό):

Τον πονηρό άνθρωπο	τους πονηρούς ανθρώπους
Τις σίγουρες λύσεις	τη σίγουρη λύση
Της σκοτεινής αίθουσας	των σκοτεινών αιθουσών
Του δίκαιου αποτελέσματος	των δίκαιων αποτελεσμάτων
Ο πικρός καφές	οι πικροί καφέδες
Τις κεντρικές λεωφόρους	την κεντρική λεωφόρο
Το ακριβό κόσμημα	τα ακριβά κοσμήματα
Τις σπάνιες στιγμές	τη σπάνια στιγμή
Του άγριου λαού	των άγριων λαών
Τους άδειους δρόμους	τον άδειο δρόμο
Της τυχαίας ημέρας	των τυχαίων ημερών
Τα βόρεια μέρη	το βόρειο μέρος
Της πλούσιας κυρίας	των πλούσιων κυριών
Τις συνεχείς προσπάθειες	τη συνεχή προσπάθεια
Τον επιμελή μαθητή	τους επιμελείς μαθητές
Το ακριβές ρολόι	τα ακριβή ρολόγια
Οι ελώδεις περιοχές	η ελώδης περιοχή
Τις πολυμελείς οικογένειες	την πολυμελή οικογένεια

2) Συμπληρώνω τις προτάσεις βάζοντας τα θηλυκά ουσιαστικά των παρενθέσεων στον κατάλληλο τύπο:

Χθες παρακολούθησα ένα ντοκιμαντέρ για όλες τις ερήμους (έρημος) του πλανήτη.

Πήραν απόφαση (απόφαση) να γίνουν οι απαραίτητες αφαιρέσεις (αφαίρεση) διπλωμάτων.

Έκλεισαν τις πόρτες εισόδου (είσοδος) και υποχρέωσαν τον κόσμο να χρησιμοποιήσει τις εξόδους (έξοδος) για να εκκενώσουν το κτίριο.

Το καυσαέριο **των πόλεων** (πόλη) της χώρας έχει αναγκάσει πολλούς πολίτες να μετακομίσουν στα χωριά.

Οι μαθητές της Ε΄ **τάξης** (τάξη) του σχολείου οργάνωσαν **εκδήλωση** (εκδήλωση) με θέμα την οικολογία.

Πού βρίσκεται **η οδός** Ακαδημίας; (η οδός)

Πες μου, σε παρακαλώ το όνομα **της οδού** (η οδός)

Αυτές **οι μέθοδοι** δεν αποδίδουν (η μέθοδος)

Αυτός ο κινηματογράφος έχει δυο **εισόδους** (η είσοδος)

Προχωρήστε προς **την έξοδο** κινδύνου (η έξοδος)

Πήγαμε να συγχαρούμε **την ηθοποιό** για την ερμηνεία της (η ηθοποιός)

Απέτυχε, γιατί δεν έλαβε υπόψη της όλες **τις παραμέτρους** (η παράμετρος)

Πήγαν για διακοπές **στη Ρόδο** (η Ρόδος)

Τα ονόματα **των οδών** δε διαβάζονται εύκολα (η οδός)

Θα πάνε για προσκύνημα στην Παναγία **της Τήνου** (η Τήνος)

Οι **εγκαταστάσεις** του ΡΙΚ βρίσκονται στη Λευκωσία. (εγκατάσταση)

Οι συνέπειες **των πράξεων** σας θα φανούν στο μέλλον.(πράξη)

Οι πλάγιες **είσοδοι** του θεάτρου θα παραμείνουν ανοιχτές για την ασφάλεια των θεατών. (είσοδος)

Στην διασταύρωση **των οδών** Ανεξαρτησίας και Αγίου Ανδρέου ξεκινά ο πεζόδρομος. (οδός)

Οι ταμίες **των επιχειρήσεων** (επιχείρηση) είναι υπεύθυνοι για **τις εισπράξεις** (είσπραξη)

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης έγιναν **συζητήσεις** (συζήτηση) για τις νέες **μεθόδους** ερευνών. (μέθοδος)

Να προσέχετε πώς περνάτε **τις διαβάσεις** (διάβαση) πεζών **της Λεωφόρου** Μακαρίου Γ΄ γιατί εκτελούνται οδικά έργα. (λεωφόρος)

Οι **έρημοι** Σαχάρα και Καλαχάρη βρίσκονται στην Αφρική. (έρημος)